

A Brassói Ujlap előfizetési ára:

egész évre . . . . . K 12.—
 félévre . . . . . „ 6.—
 negyedévre . . . . . „ 3.—
 egy óra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével mindennap
 :-: :-: délután 6 órakor. :-: :-:

Hirdetéseket felvesz a kiadó
 hivatal, Kapu-utca 45. szám.
 Hirdetések díjszabás szerint

Szerkesztőség: KAPU - UTCA 45. SZ.
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.
 Főszerkesztő: Dr. MATHEOVITS FERENC.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 45. — Telefon-szám: 515.

Választójogi block.

Nem kevesebbről, mint arról van szó, hogy az ellenzéki pártok egyesüljenek egy egységes alapelv erejénél fogva, mely a jelen esetben demokratikus választójog, megtartva egyébként közjogi helyzetüket és felfogásukat.

Az első pillanatra — talán a mult szomorú emlékei miatt — merésznek és kivihetetlennek látszik ez a terv, mert tagadhatlanul sok oly tényezőt tartalmaz magában, mely így szemre alig férhet meg egymás mellett. Látszatra nehézségek merülnek fel mindjárt a közjogi alap miatt, mely az egyes pártokat elválasztja. A Kossuth és Justh párt a 48-iki törvények alapján áll, a néppárt, Andrássy frakció és a dissidensek a 67-es kiegyezés közjogi alapján állnak s így már eleve — de csak látszatra — nehézségek merülnének fel, ha nem a dolog mélyére tekintünk.

Am nézzük a lényegét. A Kossuth és a Justh párt 48-as alapon áll ugyan, de mint maga Kossuth Ferencz is kijelentette, a 48-as közjogi alap egyáltalán nem zárja ki az alkotmányosság képességét, mert a 48-as alap is alkotmányos törvényeken nyugszik, melyek a magyar alkotmány épségét legkevésbé se veszélyeztetik.

Viszont a 67-es kiegyezés bázisán nyugvó pártok legkevésbé se magyarság és nemzet ellenesek, a milyennek a 67-es alapot feltüntetni akarják, sőt — mint a tapasztalat mutatja — a nemzeti jogok alapján nyugvó 67-es párt ugyanazon eszméknek a harcosa, mint a 48-as függetlenségi párt, sőt elmondható, hogy in concreto, praktikusán a jelenlegi 67-es és 48-as alapon álló ellenzéki pártok között de facto lényeges s a jelen praktikus politikai életre kiható eltérés és differencia nincs, mert azok a közjogi differenciák, melyek valójában megvannak, inkább theoretikus differenciák, melyek kiélesedésre nem vezethetnek s oly természetűek, melyek legkevésbé se alkalmasak arra, hogy az ellenzéki pártok egyesülését megakasszák, vagy bármily módon hátráltassák.

Egyébként ebben a kérdésben joggal hivatkozhatunk külföldi példákra, mert pl. Németországban általáno-

san szokásban van, hogy egyébként egymástól teljesen divergáló pártok egy közös eszme győzelmére ad hoc egyesülnek, sőt az ily ad hoc egyesülés kormányképesé is teheti s tényleg teszi is fuzionált pártokat

S ugyan erről van szó nálunk is, sőt sokkal szerencsésebb körülmények közt, mint talán külföldön, mert ma az ellenzéki pártok közt, még a dissidenseket se véve ki, kik a jelen esetben a legkonzervatívabbak, nincs oly lényeges differencia, mely a pártok fuziója elé akadályokat gördítene.

És megvan az egyesülésre az alap a jelenben különös módon s ez a demokratikus választójog. Ebben a tekintetben a pártok már tárgyalások elejétől meglehetősen együtt vannak s lényeges differencia köztük alig van. A Kossuth párt, Justh párt, néppárt, a 48-as pártonkívüliek s az Andrássy csoport már régebben megegyeztek egy közös alapon s ha formálisan nem is, de már eddig is akciójukban bizonyos egyöntetűség fedezhető fel. A dissidensek éppen a választójogért léptek ki a munkapártból, mert a kormánypárt csinálta választójogban nem találtak garanciát mindazokra, miket a választások idején a munkapárt biztatására beigérték a választóknak.

Ilyen formán készen áll a legaktuálisabb és legrealisabb alap arra, hogy ezek a pártok egyébként közjogi felfogásuk megtartásával tényleg és valóságban egyesüljenek annál inkább, mert a nemzeti vívmányok kérdésében közjogi alapjuk különbözősége mellett is teljesen egyöntetűen éreznek és gondolkodnak a pártok.

A megoldás módja is sokkal célra vezetőbb és praktikusabb a jelen helyzetben, mint volt a koalíció idején, mert voltaképpen nem egy egységes párt lesz, hanem csak a pártok egyesülése közös eszme kivételére s csak közös intéző bizottság határozná a pártok együttes akciójáról.

A magunk részéről nagyon helyesnek találjuk az ellenzéki pártok ilyenü egyesülését s a független magyarság bizalmát és teljes sympathiáját bírja az eszme s azért reméljük, hogy eredményes s boldogító lesz belpolitikai helyzetünkre s főleg a jelen kö-

rülmények közt eredményes lesz az agyonszózott munkapárt megbuktatására. (Q.)

Belpolitikai hírek.

A helyzet ma.

A külpolitikai helyzetben — úgy látszik — egész komolyan tornyosulnak a vészfelhők.

Még mi biztosat se lehet tudni, de abból a lázas izgatottságból, mely egyébként lanyha vérű diplomáciánkban most tapasztalható, igen komoly következtetéseket szűrhetünk le.

Lukács — hír szerint — sürgősen megszakította semmeringi üdülését és Bécsbe jött, hogy a külügyminiszterrel tárgyaljon a montenegrói kérdésben.

A külpolitikai forrongáshoz járult a belpolitikai helyzetnek egyre sötétedő fellege, melyben a legkétségbeesettebb az, hogy egyáltalán semmi remény sincs a helyzet tisztázására s a helyes mederbe való terelésére.

A kormány nemcsak nem kíséri meg a közeledést s a béke egyengetésének útját, de sőt elzár minden módot oktalan hazudozásaival. Az ellenzéknek pedig nem lehet s nem szabad most e kritikus helyzetben, melyet a kormány rosszakarata provokált, engedni örült hatalmi aspirációknak, melyek a nemzet kárára vannak.

Ez örületes chaoszban egyetlen vigasztaló az, hogy az ellenzéki pártok fuziója sikerrel kecsegtet s így lehetővé lesz téve, hogy együttes akcióval lépjen fel az ellenzék a kormánnyal és veszélyével szemben.

Híreink szerint az ellenzéki pártok fuziója már a Ház megnyitása előtt meg lesz.

Nagyon korai volna most még arról beszélni, hogy a Ház megnyitása alkalmából mire készül a kormány s mi az ellenzék taktikája. Az bizonyos, hogy a kormány a parlamenti őrésben s a szigorított házszabályokban reméli minden bizalmát s hiszi minden erősségét, de ez előreláthatólag csődöt jelent a kormánynak ismét, mert ha a fuzió nem is jön létre formálisan addigra, akkor is az ellenzék teljes egyöntetűséggel fog eljárni.

De egyébként sok remény van a fuzió sikerére, mi kitűnik gróf Károlyi alábbi nyilatkozatából is:

— Amint látja, itt együtt vannak az ellenzék minden árnyalatához tartozó képviselők. A velük való beszélgetésből azt az impressziót szűrhetem le, hogy a kifejtett tervem az ellenzéki választójogi block megalkotására vonatkozólag általános rokonszenvre és helyeslésre talált. Az ellenzék minden árnyalatában, a Kossuth-pártban, a Justh-pártban, a néppártban, de még a disszidensek között is megvan a hajlandóság a választójogi alapon megindítandó egységes akcióra. Ebben a pillanatban többet nem mondhatok,

hiszen a dolog még embriójában van és meg kell várunk Justh Gyulát, gróf Andrássy Gyulát és Návay Lajost, akik ezidő szerint nincsenek a fővárosban. Konkrétumot tehát még nem közölhetek, csak azt ismétlem, hogy igen jó mederben halad a dolog.

Érdeklődéssel tekintünk a május 5-én bekövetkezendő események elé, melyek nem remélt fordulatot is teremthetnek a kormányban.

Oltáregyleti közgyűlés.

A brassói oltáregylet tegnap délután 4 órakor tartotta meg évi közgyűlését a rajzteremben, mely meglehetősen megtelt a tagokkal. Az elnöki tisztet dr. Semsey Aladárné töltötte be.

A gyűlés megnyitása és a jegyzőkönyv felolvasása után az egyet igazgatója beszélt szívhez szólóan, lelkesen az oltáregylet céljáról. Bemutatta, milyennek kell lennie egy igazi lelkes oltáregyleti tagnak. A beszéd mély hatást gyakorolt a népes közgyűlésre.

Ez után az oltáregylet egy évi működéséről számolt be az igazgató, melyet köszönettel tudomásul vett a közgyűlés.

A jelentésből megtudtuk, hogy mily áldásosan dolgozott az elmúlt évben is az oltáregylet, mert hiszen a munkadélutánokon lázasan folyt a munka.

Alapos határozatot hozott a közgyűlés a munkadélutánokra vonatkozólag. A munkadélutánok kizárólag az oltáregyleté, így ki lesz onnan zárva minden versengés, vita, stb. Imával kezdik, üdvös felolvasást fognak tartani. Ima zárja be a munkadélutánt.

Eihatározta továbbá a közgyűlés, hogy új mellékoltárokat építtet. Kimondotta, hogy a szt. Antal estélyeket ezentul az oltáregylet fogja rendezni.

A közgyűlés köszönetet szavazott a ruhatárnokoknak s mindazoknak, kik a munkában elől jártak.

A gyűlés 5 óra 15 perckor véget ért.

A vidéki pénzüintézetek.

A hosszú pénzkrisis főleg a vidéken szedte áldozatait. Több mint száz intézet bukott meg és tünt le a semmiségbe, mindenütt anyagi pusztulást és elkeseredést hagyva maga után. Nem csoda, ha ilyen körülmények között a takarékgyűjtő közönség bizalma megrendült és egymás után szedte ki a betéteket a vidéki takarékpénztárakból, melyek pedig tulnyomó részben jól fundált, szolid intézetek, amelyek kritikus időkben mindig fényesen megállották helyüket.

A vidéki pénzüintézeteknél lényeges szerepet játszanak azok a betétek, melyeket községek, törvényhatóságok, testületek és más nyilvános jellegű tényezők helyeznek el. Most azután, sajnos sok helyen azt kell látnunk, hogy akció indult meg arra nézve, hogy ezek az állandó jellegű betétek a vidéki pénzüintézetektől elvonassanak. A legnagyobb baj pedig az, hogy ebben az akcióban éppen a hatóságok és a hivatalos személyek járnak elől.

Eleinte az Országos központi hitelszövetkezetnek csináltak reklámot és ilyen módon vontak el nagy tőkét a vidéktől. Most pedig már a hatóságok lépnek fel nyíltan a vidéki pénzüintézetek ellen olyan időben, a midőn azoknak a közönség bizalmatlansága

következtében amugy is igen nagy szükségük volna az állam és a törvényhatóságok nyomatékos támogatására. Csak legutóbb történt, hogy a kormány a községeknek azt ajánlotta, hogy a községek a szegényalapot vegyék ki a takarékpénztárakból és fektessék az állami járadékba. A napokban pedig egy árvizmentesítő társaság gyűlésén a földmivelési miniszter kiküldöttje szolgált azzal a figyelmeztetéssel, hogy a társaság a felvett kölcsönt ne vidéki pénzüintézetnél helyezze el, ahol az veszélyeztetve van, hanem valamely fővárosi nagy banknál.

Azt felesleges bizonyítanunk, hogy a vidéki pénzüintézetek a periferiákon minő fontos gazdasági és kulturális missziót teljesítenek. Az a körülmény, hogy egy páratlan válság bizonyos könnyelműségeket, üzletviteli hibákat és anomáliákat vetett felszínre, nem ingathatja meg a töke bizalmát a vidéki pénzüintézetekkel szemben. Még kevésbé tűrhető az, hogy a bizalmatlanságnak hatósági személyek adjanak tápot. A mostani nehéz helyzetben éppen a kormánynak és a közhatalóságoknak kellene arra törekedniök, hogy a szorongatott vidéki intézeteknek jelentékeny betétekkel siessenek segítségükre. Arra pedig a jelenlegi idő éppen nem alkalmas, hogy a kormány a közpénzeknek járadékba való fektetését forszirozza. Tegye ezt pénzbőség idején, de ne most, amidőn a vidéki pénzüintézetek amugy is a legnagyobb nehézségekkel küzdenek.

A válság megsebezte ugyan a vidék hiteléletét, mely azonban alapjában véve erős és egészséges. A nyugalmasabb idők rövidesen normális állapotokat fognak teremteni és a közönség bizalma csakhamar vissza fog térni. A hatóságok pedig járjanak elől a jó példával és siessenek a kivett közpénzeket ismét a vidéki pénzüintézeteknél elhelyezni.

Reformok a telefontól.

Zónarendszer lesz.

A régóta vajudó telefonreform megoldásához közeledik. A kereskedelmi miniszterium illetékes ügyosztályában egy telefonreformot megvalósító, teljesen kész törvényjavaslat várja, hogy a parlament elé terjesztessék. Ez a minden ízében modern törvényjavaslat, ha nem is szünteti meg egy csapásra a bajokat, bizonyosan sokkal fog hozzájárulni ahhoz, hogy a telefon könnyebben hozzáférhető, olcsóbb, praktikusabb legyen. Mindenekelőtt megszünteti az új rendszer azt az anomáliát, hogy az interurban beszélgetések, akár kisebb, akár nagyobb távolságra szólnak, mindig két koronába kerülnek. E helyett meghonosították a zónarendszert a következő kulcs szerint:

10 km-ig a beszélgetés díja	30 fillér.
20 " " "	40 " "
50 " " "	60 " "
100 " " "	1 kor.
200 " " "	2 " "
300 " " "	3 " "
600 " " "	4 " "

A szomszédos forgalomban minden beszélgetés díja 20 fillér. — Eddig a telefon nem igen volt hozzáférhető a nagy tömegek számára éppen drágaságánál fogva. A zónarendszer segít ezen.

A zónarendszernek pedig a különféle díjmérséklések segítenek a telefon népszerű-

sítésében. Reggel 6 órától este 9-ig ugyanis 25 százalék engedmény lesz. Számos életrevaló ujtás van még tervbe véve. Így meghonosítják a telefon üzenetek rendszerét. Ez abban áll, hogy a központba valakinek a címére betelefonált üzenetet 20 fill. díj lefizetése ellenében távirat módjára kézbesítik a címzettnek. Nyilvános épületekben telefonautomatákat fognak felállítani. Ezek tíz fillér bedobása ellenében összekapcsolják az állomást a központtal, amely megadja a kért számot. Őszinte örömmel üdvözljük e tervezetet, mert ilyen formában sokkal megközelíthetőbb lesz a nagy közönség számára.

NAPIHIREK.

Kérjétek... és

megadaték nektek... e gondolat s bízalom adja meg varázsát a könyörgő... a keresztjáró napoknak... a könyörgésnek... az imának talán különös módon megszentelt napjai ezek, melyeken az ember... a szenvedő... nyomorgó... testileg, lelkileg éhez, szomjazó ember összekulcsolja kezét... felnéz... a nap-sugaras... vagy csillagfényes égre s imádkozik... a lelkével... egyesül az ima szárnyain Istenével... összefűződik... összekapcsolódik két lélek... a szerető Isten... s a szerető ember lelke... az imában s a felemelkedő imára le száll a vigasztalás... az erő... a bízalom kegyelme a szomorú... a vigasztalan... a szenvedő ember lelkére...

Az imádság... a kérés... a szükség könyörgő szavának napjai ezek... a keresztjáró napok...

Imádság... mi ez a huszadik század embere előtt...? Egy elfeledett szép... boldogító... diadalmos ének...? Elfeledett...? Talán nem is... hisz egy kor-nak sem volt annyira szüksége a kérésre... könyörgésre... az imára, mint beteges korunknak...

Mi is az...? Talán igaz... mikor azt mondom: az ima... Isten szívének kulcsa... az Isten és ember lelkének legszeretetteljesebb egyesülése... az isteni harag villámhárítója... Talán igazam van, ha azt mondom: az ima a leggyönyörűbb... legigazibb... legőszintébb... s legtermészetesebb megnyilatkozása az embernek...

Talán igazam van, ha azt mondom: az ima a nyomorgó... a szenvedő, a vágyó és boldog ember szívének egyetlen reménye... egyetlen örök zöldje... az ima a lélek mindennapi kenyere... egyetlen táplálója... biztos támasza és fenntartója... Az ima a legtermészetesebb... a legemberibb alkotmány, amit végezzünk... miből erőt merítünk... a mivel lelkünket boldogíthatjuk...

S im itt vannak az imának... a kérésnek... a könyörgésnek napjai... az elfeledett imának napjai... mikor ismét felsóhajtunk... mikor könyneinken keresztül tör fel lelkünkől az ima... a kérő... könyörgő imának a szava... melynek nyomán megnyugvás száll lelkünkbe... s érezzük azt a megnyugtató igazságot... boldogok... kik megtanultak... imádkozni... (==)

259—1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a brassói kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 645—2. számú végzése következtében dr. Kölcze Károly ügyvéd által képviselt Magyar szentkorona országai vasutas szövetsége javára 102 K. 67 f. s jár. erejéig 1913. évi március hó 13-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Pianinó és képek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbírósnak 1913. évi V. 499—1. számú végzése folytán 102 kor. 67 f. tőkekövetelés, ennek 1912. évi augusztus hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 70 kor. 70 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig, Brassóban, Bolonya, Malom-u. 7. sz. a. leendő megtartására 1913. ápr. hó 29. napjának d. e. 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c., 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1913. április 11.

Papp József
kir. bir. végrehajtó.

A legszebb nyomtatványok
Égető Testvérek könyvnyom-
dájában, Kapu-utca 45. szám
alatt készülnek. Telefon 5-15.

Eladó ház

szép kerttel 14 ezer
koronáért Közép-utca
3. szám alatt.

Bővebb felvilágosítást ugyanott.

(95)

**Fiatal
fajnyulak**

olcsón eladók.

Cim: Gaudi Géza, Kereszt-utca 18. sz.

Az összes női- és
férfi divatáruimnak

mélyen**leszállított árakkal**

való árusítása

még mindig tart**Blössz Károly**

divatüzlete

Brassó, Kolostor-utca 7. sz.

(Telefon 510.)

A Brassói Népszövetségi Takaré- és Hitelszövetkezet

a kis emberek

takarékpénztára.**Brassó, Kolostor-u. 23. I. emelet.**

Egy üzletrész ára 30 korona,
ami 20 filléres részletekben
3 év alatt törleszhető. — —

Elfogad kis takarékbetéteket.
Kölcsönt nyújt előnyös fel-
tételek mellett. : : : :

Nyitva minden szerdán és szombaton d. u. 4 órától 6 óráig.